

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Бессонова Анна Володимирівна*, Ph.D.,
доцент кафедри туризму та економіки підприємства
Захарова Світлана Геннадіївна**, кандидат наук з державного управління,
доцент, доцент кафедри туризму та економіки підприємства
Бойко Зоя Володимирівна***, кандидат географічних наук, доцент,
доцент кафедри туризму та економіки підприємства
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

*ORCID 0000-0003-4747-1187

**ORCID 0000-0002-6952-2558

***ORCID 0000-0003-0535-3641

Дата надходження статті: 12.02.2026

Дата прийняття статті: 05.03.2026

Дата публікації статті: 27.03.2026

Вступ. Сучасний розвиток туристично-рекреаційної діяльності відбувається в умовах зростаючої невизначеності, посилення вимог до якості послуг та підвищення стандартів безпеки туристичного середовища. Глобалізація туристичних потоків, цифровізація сервісних процесів, ускладнення логістичних маршрутів та зростання конкуренції між дестинаціями актуалізують необхідність формування системних механізмів гарантування безпечності туристичних продуктів. У цьому контексті стандартизація та сертифікація набувають значення ключових інструментів регулювання, що забезпечують уніфікацію вимог до якості, мінімізацію ризиків і підвищення довіри споживачів [1]. Незважаючи на наявність національних і міжнародних стандартів у сфері туризму, їх практичне застосування часто має фрагментарний характер, а процедури сертифікації не завжди інтегровані в систему стратегічного управління підприємствами туристично-рекреаційної сфери. Відсутність комплексного підходу до поєднання стандартів якості з ризик-орієнтованими механізмами безпеки знижує ефективність управління та обмежує можливості сталого розвитку галузі.

Проблема посилюється необхідністю гармонізації національної нормативної бази з міжнародними стандартами, що є важливою передумовою інтеграції у глобальний туристичний простір. В сучасних умовах стандартизація та сертифікація повинні розглядатися не лише як формальні процедури підтвердження відповідності, а як інструменти стратегічного забезпечення безпеки туристично-рекреаційної діяльності, здатні формувати конкурентні переваги та зміцнювати репутаційний капітал суб'єктів туристичного ринку. Через це виникає необхідність теоретичного обґрунтування та практичної систематизації ролі стандартизації та сертифікації в механізмах підвищення безпеки туристично-рекреаційної діяльності, що й визначає актуальність даного дослідження.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. У вітчизняному науковому дискурсі стандартизація та сертифікація розглядаються насамперед як інструменти державного регулювання якості й безпеки туристичних послуг та як механізми впорядкування діяльності суб'єктів ринку. Зокрема, Несторишен І., Рудніченко Є., Жовтані Р. [1] акцентують на взаємозв'язку стандартизації, сертифікації та ліцензування в системі публічного управління якістю туристичних і готельно-ресторанних послуг в Україні, тоді як Ковалевська І.М. [2] підкреслює роль стандартизації як інструменту державного

© Бессонова А. В., Захарова С. Г., Бойко З. В., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

управління туристичною діяльністю та її значення для уніфікації вимог до послуг у сучасних умовах. Адміністративно-правовий аспект стимулювання туристичної діяльності деталізує Яворський Р.І. [3], а у прикладному вимірі Алієва А.Ю. [4] показує трансформацію бізнес-моделей туристично-рекреаційної сфери, у межах яких стандартизація/сертифікація можуть виступати «інфраструктурою довіри» й чинником підвищення керованості сервісних процесів. Водночас у працях Ленко І.В. [13] та Чорної Н. [15] акцент перенесено на мікрорівень: ризик-менеджмент туристичних підприємств і система управління якістю аналізуються як практичні передумови мінімізації операційних збоїв та підвищення надійності туристичного продукту.

На рівні прикладних досліджень Shurtabayeva A. [11] акцентує проблематику інтеграції міжнародних управлінських стандартів із урахуванням культурно-економічної специфіки локальних ринків гостинності. Дотичний цифровий вимір конкурентоспроможності закладів гостинності досліджують Бессонова А.В., Безугла Л.С., Смесова В.Л. [12], що додатково підкреслює актуальність узгодження стандартів та сертифікації з цифровими змінами сервісних процесів. Сукупно це підтверджує наявність напрацювань щодо стандартів і якості, однак водночас актуалізує потребу у цілісному поясненні того, як саме стандартизація та сертифікація інтегруються у ризик-орієнтовану архітектуру безпеки туристично-рекреаційної діяльності на рівні підприємства і дестинації.

Метою дослідження є обґрунтування ролі стандартизації та сертифікації як інструментів підвищення безпеки туристично-рекреаційної діяльності, а також розроблення інтегрованого підходу до їх застосування в діяльності туристичних підприємств.

Основний матеріал і результати. Стандартизація у туристично-рекреаційній сфері виступає системним механізмом упорядкування вимог до якості, безпеки та організації туристичних послуг. В сучасних умовах стандартизація перестає бути виключно технічним інструментом регулювання і набуває стратегічного значення як складова управління якістю та ризиками в туристично-рекреаційній діяльності. Теоретично стандартизацію доцільно розглядати як багаторівневу систему, що включає міжнародний, національний та корпоративний рівні [2]. Міжнародні стандарти формують універсальні вимоги до управління якістю, безпекою та екологічною відповідальністю, створюючи основу для гармонізації туристичних послуг у глобальному середовищі. Національні стандарти адаптують міжнародні підходи до особливостей правового поля та соціально-економічних умов держави. Корпоративні стандарти конкретизують загальні вимоги відповідно до специфіки діяльності підприємства, інтегруючи їх у систему внутрішнього контролю та управління ризиками.

Принципами стандартизації у сфері туризму виступають: системність, превентивність, орієнтація на споживача, сумісність із міжнародними нормами, прозорість процедур та безперервність удосконалення [3]. Особливого значення набуває превентивна функція стандартів, яка полягає у запобіганні небезпечним ситуаціям ще на етапі проектування та організації туристичного продукту. У контексті підвищення безпеки туристично-рекреаційної діяльності стандарти виконують такі ключові функції:

- регламентують вимоги до інфраструктури та сервісних процесів;
- визначають критерії управління ризиками;
- забезпечують контроль якості та безпечності послуг;
- формують механізми відповідальності суб'єктів туристичного ринку [4].

Систематизація міжнародних стандартів, що мають безпосередній вплив на безпеку туристично-рекреаційної діяльності, представлена у таблиці 1. Стандартизація у туристично-рекреаційній діяльності виступає інструментом структуризації управлінських процесів і створення нормативної основи для безпечного функціонування галузі. Її ефективність визначається рівнем інтеграції стандартів у внутрішню систему управління підприємства, що потребує подальшого розгляду у контексті сертифікаційних механізмів.

Представлена систематизація демонструє, що стандарти не функціонують ізольовано. Вони формують інтегровану нормативну архітектуру безпеки, яка охоплює як операційні процеси підприємства, так і стратегічний рівень управління ризиками. Особливого значення набуває поєднання стандартів якості (ISO 9001) із ризик-орієнтованими підходами (ISO 31000), що забезпечує перехід від реактивної до превентивної моделі управління безпекою туристично-рекреаційної діяльності.

Сертифікація у сфері туристично-рекреаційної діяльності є логічним продовженням процесу стандартизації та виступає інструментом офіційного підтвердження відповідності послуг установленим нормативним вимогам. На відміну від стандартизації, яка формує систему правил і критеріїв, сертифі-

**Міжнародні стандарти в сфері туристично-рекреаційної діяльності
та їх роль у забезпеченні безпеки**

Стандарт	Об'єкт стандартизації	Ключові вимоги	Механізм впливу на безпеку	Стратегічний ефект для підприємства
ISO 9001	Система управління якістю	Процесний підхід, внутрішній аудит, управління невідповідностями	Формалізація процедур, стандартизація сервісних процесів	Підвищення довіри клієнтів, стабільність якості
ISO 22000	Харчова безпека	Контроль критичних точок, простежуваність	Системний контроль харчових ризиків	Захист здоров'я туристів, зниження репутаційних втрат
ISO 14001	Екологічне управління	Оцінка впливу на довкілля, ресурсоефективність	Моніторинг екологічних показників	Сталий розвиток дестинації, екологічна відповідальність
ISO 45001	Охорона праці	Ідентифікація виробничих ризиків	Превентивне управління небезпечними умовами	Безпечне робоче середовище, підвищення продуктивності
ISO 31000	Система управління ризиками	Ідентифікація, аналіз, оцінка та контроль ризиків	Формування ризик-орієнтованої моделі управління	Підвищення стійкості бізнесу
GSTC Criteria	Сталий туризм	Соціальна відповідальність, культурна спадщина, екологічна безпека	Інтеграція принципів сталості	Міжнародне визнання, конкурентні переваги

Джерело: узагальнено авторами за даними [5–10]

кація забезпечує їх практичну верифікацію через незалежну оцінку відповідності. У цьому аспекті вона виконує функцію гарантійного механізму безпеки для споживачів та партнерів, а також інструменту підвищення конкурентоспроможності суб'єктів туристичного ринку [11]. В сучасній туристично-рекреаційній сфері сертифікація може мати як обов'язковий, так і добровільний характер. Обов'язкова сертифікація, як правило, пов'язана з дотриманням вимог безпеки, санітарно-епідеміологічних норм, протипожежних правил та інших регуляторних вимог, що безпосередньо впливають на життя і здоров'я туристів. Добровільна сертифікація, у свою чергу, орієнтована на підтвердження відповідності міжнародним стандартам якості, екологічності або соціальної відповідальності та слугує інструментом формування позитивного іміджу підприємства.

Особливого значення сертифікація набуває в умовах підвищених безпекових ризиків та нестабільності зовнішнього середовища. Наявність сертифікованих систем управління якістю, екологічного менеджменту або управління ризиками засвідчує системність підходів підприємства до запобігання небезпечним ситуаціям. Це дозволяє перейти від формального дотримання норм до побудови інтегрованої моделі безпечного функціонування туристичного об'єкта [12]. Крім того, сертифікація виступає інструментом інституційної довіри. У міжнародному туристичному середовищі вона полегшує взаємодію між суб'єктами різних країн, сприяє інтеграції у глобальні туристичні мережі та підвищує інвестиційну привабливість дестинацій. Сертифікати міжнародного зразка виконують роль сигналу про відповідність підприємства загальноприйнятим вимогам безпеки та якості.

Забезпечення безпеки туристично-рекреаційної діяльності неможливе без формування комплексної системи управління ризиками. Стандартизація створює нормативну основу функціонування підприємства, тоді як сертифікація підтверджує відповідність встановленим вимогам. Ризики у туристично-рекреаційній сфері мають багатовимірний характер і можуть бути операційними, фінансовими, екологічними, інформаційними, репутаційними або соціальними [13]. Використання міжнародних стандартів (зокрема у сфері управління якістю, екологічного менеджменту та управління ризиками) забезпечує формалізацію процедур аналізу ризиків та впровадження превентивних заходів. Приклад інтеграції стандартизації та сертифікації в систему управління ризиками та підприємстві туристично-рекреаційної сфери наведено на рисунку 1:

У запропонованій моделі стандартизація забезпечує структурну основу управління ризиками, а сертифікація виконує функцію інституційного контролю та підтвердження ефективності впроваджених

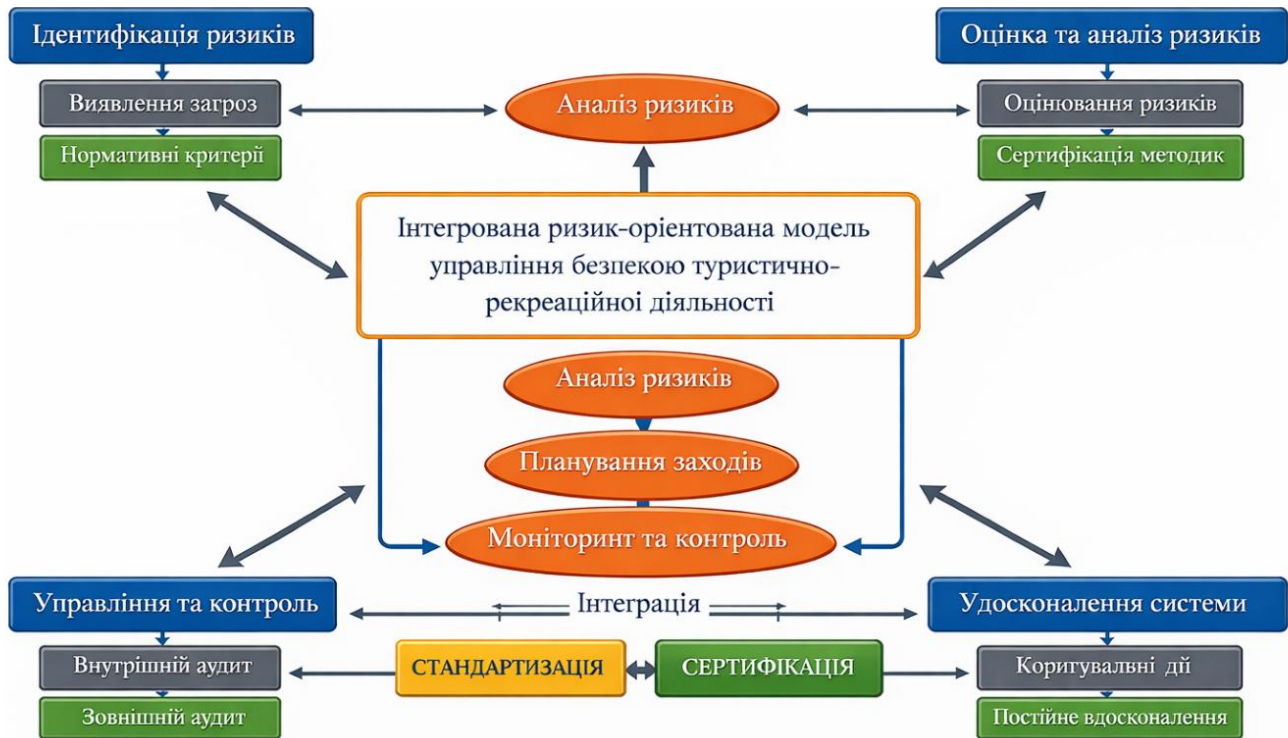

Рис. 1. Інтеграція стандартизації та сертифікації у систему управління ризиками туристично-рекреаційної діяльності

Джерело: авторська розробка

механізмів. Їх поєднання дозволяє перейти від реактивного управління до превентивної безпекової моделі, що особливо актуально для туристично-рекреаційної сфери, де наслідки ризиків безпосередньо пов'язані з безпекою життя та здоров'я споживачів. Інтеграція процесів стандартизації та сертифікації з системою управління ризиками створює передумови для формування цілісного механізму контролю якості та безпеки туристичних послуг [14]. В умовах зростання мобільності туристичних потоків, цифровізації сервісних процесів та підвищення вимог до відповідальності суб'єктів туристичного ринку такі механізми набувають особливої актуальності.

Важливим аспектом є той факт, що стандартизація забезпечує встановлення єдиних нормативних критеріїв функціонування туристичних підприємств, тоді як сертифікація виступає інструментом підтвердження відповідності цих критеріїв реальній практиці діяльності. Поєднання зазначених інструментів із системою моніторингу, аудиту та коригувальних дій дозволяє не лише ідентифікувати потенційні загрози, але й формувати превентивні механізми управління ризиками. У результаті формується адаптивна система безпеки, здатна реагувати на динамічні зміни туристичного середовища та забезпечувати стабільність функціонування туристично-рекреаційних підприємств [15]. Окрім того, впровадження ризик-орієнтованих підходів до управління безпекою туристичних послуг сприяє підвищенню рівня довіри споживачів, зміцненню репутації туристичних дестинацій та посиленню конкурентоспроможності національного туристичного продукту на міжнародному ринку. Це, своєю чергою, формує передумови для сталого розвитку туристично-рекреаційної сфери та її інтеграції у глобальні стандарти якості та безпеки.

Висновки. Розгляд стандартизації та сертифікації в контексті забезпечення безпеки туристично-рекреаційної діяльності дозволяє інтерпретувати їх не лише як регуляторні процедури, а як структурні елементи сучасної системи управління туристичними процесами. В такому підході стандарти виступають інституційною основою формування вимог до організації туристичних послуг, тоді як сертифікаційні механізми виконують функцію практичної верифікації відповідності діяльності підприємств встановленим критеріям безпеки та якості. Їх поєднання формує цілісне управлінське середовище, у межах якого нормативні вимоги трансформуються у реальні управлінські практики.

Безпека туристичних послуг повинна розглядатися як результат взаємодії кількох взаємопов'язаних управлінських процесів: нормативного регулювання, контролю відповідності, внутрішнього аудиту та

постійного удосконалення систем управління. Саме така комплексність створює передумови для формування адаптивної системи безпеки, здатної реагувати на динамічні зміни туристичного середовища, підвищення вимог споживачів та зростання ризиків у сфері туристично-рекреаційної діяльності. Це сприятиме формуванню більш ефективної інституційної моделі безпеки туристично-рекреаційної діяльності та підвищенню конкурентоспроможності національного туристичного ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Несторишен І., Рудніченко Є., Жовтани Р. Стандартизація, сертифікація та ліцензування як інструменти державного регулювання якості туристичних та готельно-ресторанних послуг в Україні. *Development Service Industry Management*. 2026. Вип. 1. С. 8–16. DOI: [https://doi.org/10.31891/dsim-2026-13\(1\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2026-13(1))
2. Ковалевська І.М. Стандартизація як інструмент державного управління туристичною діяльністю в сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 33. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-41>
3. Яворський Р.І. Адміністративно-правові засоби стимулювання розвитку туристично-рекреаційної діяльності в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2024. Вип. 2 (55). С. 87–92. DOI: <https://doi.org/10.32782/pyuv.v2.2024.18>
4. Алієва А.Ю. Сучасні бізнес-моделі розвитку туристично-рекреаційної сфери в Україні. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2020. Вип. 1. С. 228-235. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2020-1-27>
5. Hammar M. What is ISO 9001? *Advisera*. URL: <https://advisera.com/9001academy/what-is-iso-9001/>
6. ISO 22000. Food safety management. International Organisation for Standardisation. URL: <https://www.iso.org/iso-22000-food-safety-management.html>
7. ISO 14001 Environmental Management. National Standards Authority of Ireland. URL: <https://www.nsai.ie/certification/management-systems/iso-14001-environmental-management/>
8. OSH Management (ANSI/ASSP/ISO 45001). American Society of Safety Professionals. URL: <https://www.assp.org/standards/standards-topics/osh-management-iso-45001>
9. ISO 31000 Foundation. Professional Evaluation and Certification Board. URL: <https://pecb.com/en/education-and-certification-for-individuals/iso-31000/iso-31000-foundation>
10. Global Sustainable Tourism Criteria. United Nations. Department for General Assembly and Conference Management. URL: <https://unterm.un.org/unterm2/en/view/d213e000-34a1-4b7a-9308-38ed3b78a78f>
11. Shurtabayeva A. Integration of International Management Standards Considering Cultural and Economic Specifics of Local Markets in the Hospitality Industry. *International Journal of Scientific and Management Research*. 2025. Vol. 8. Is. 5. Pp. 158–164. DOI: <http://doi.org/10.37502/IJSMR.2025.8512>
12. Бессонова А.В., Безугла Л.С., Смесова В.Л. Цифрові стратегії для підвищення конкурентоспроможності закладів гостинності. *Причорноморські економічні студії*. 2024. Вип. 89. С. 224–230. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.89-39>
13. Ленко І. Удосконалення системи управління ризиками діяльності туристичних підприємств. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*. 2023. Вип. 2. С. 55–58. DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.2.55>
14. Koshkalda I., Anopriienko T., Klochko T., Bieloborodova M., Bessonova A. The Comprehensive Plan of the Territory Spatial Development as a Prospective Plan of United Territorial Communities Development. *Review of Economics and Finance*. 2022. Vol. 20. Pp. 617–622. DOI: <https://doi.org/10.55365/1923.x2022.20.71>
15. Чорна Н. Система управління якістю як інструмент удосконалення менеджменту туристського підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 28. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-14>

REFERENCES:

1. Nestoryshen, I., Rudnichenko, Ye., & Zhovtani, R. (2026). Standardyzatsiia, sertyfikatsiia ta litsenzuvannia yak instrumenty derzhavnoho rehuliuвання yakosti turystychnykh ta hotelno-restorannykh posluh v Ukraini [Standardization, certification and licensing as instruments of state regulation of the quality of tourist and hotel and restaurant services in Ukraine]. *Development Service Industry Management*, no. 1, pp. 8–16. DOI: [https://doi.org/10.31891/dsim-2026-13\(1\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2026-13(1))
2. Kovalevska, I.M. (2021). Standardyzatsiia yak instrument derzhavnoho upravlinnia turystychnoiu diialnistiu v suchasnykh umovakh [Standardization as a tool for state management of tourism activities in modern conditions]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 33. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-41>
3. Yavorskyi, R.I. (2024). Administratyvno-pravovi zasoby stymuliuвання rozvytku turystychno-rekreatsiinoi diialnosti v Ukraini [Administrative and legal means of stimulating the development of tourism and recreational activities in Ukraine]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk*, no. 2 (55), pp. 87–92. DOI: <https://doi.org/10.32782/pyuv.v2.2024.18>
4. Aliieva, A.Iu. (2020). Suchasni biznes-modeli rozvytku turystychno-rekreatsiinoi sfery v Ukraini [Modern business models for the development of the tourism and recreation sector in Ukraine]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*, no. 1, pp. 228–235. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2020-1-27>
5. Hammar, M. What is ISO 9001? *Advisera*. Available at: <https://advisera.com/9001academy/what-is-iso-9001/>
6. ISO 22000. Food safety management. International Organisation for Standardisation. Available at: <https://www.iso.org/iso-22000-food-safety-management.html>
7. ISO 14001 Environmental Management. National Standards Authority of Ireland. Available at: <https://www.nsai.ie/certification/management-systems/iso-14001-environmental-management/>

8. OSH Management (ANSI/ASSP/ISO 45001). American Society of Safety Professionals. Available at: <https://www.assp.org/standards/standards-topics/osh-management-iso-45001>
9. ISO 31000 Foundation. Professional Evaluation and Certification Board. Available at: <https://pecb.com/en/education-and-certification-for-individuals/iso-31000/iso-31000-foundation>
10. Global Sustainable Tourism Criteria. United Nations. Department for General Assembly and Conference Management. Available at: <https://unterm.un.org/unterm2/en/view/d213e000-34a1-4b7a-9308-38ed3b78a78f>
11. Shurtabayeva, A. (2025). Integration of International Management Standards Considering Cultural and Economic Specifics of Local Markets in the Hospitality Industry. *International Journal of Scientific and Management Research*, no. 8 (5), pp. 158–164. DOI: <http://doi.org/10.37502/IJSMR.2025.8512>
12. Bessonova, A.V., Bezuhla, L.S., & Smiesova, V.L. (2024). Tsyfrovi stratehii dlia pidvyshchennia konkurentospromozhnosti zakladiv hostynnosti [Digital strategies for increasing the competitiveness of hospitality establishments]. *Prychornomorski ekonomichni studii*, no. 89, pp. 224–230. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.89-39>
13. Lenko, I. (2023). Udoskonalennia systemy upravlinnia ryzykamy diialnosti turystychnykh pidpriemstv [Improving the risk management system of tourism enterprises]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu "Kharkivskiy politekhnichnyi instytut"*, no. 2, pp. 55–58. DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.2.55>
14. Koshkalda, I., Anopriienko, T., Klochko, T., Bieloborodova, M., & Bessonova, A. (2022). The Comprehensive Plan of the Territory Spatial Development as a Prospective Plan of United Territorial Communities Development. *Review of Economics and Finance*, no. 20, pp. 617–622. DOI: <https://doi.org/10.55365/1923.x2022.20.71>
15. Chorna, N. (2021). Systema upravlinnia yakistiu yak instrument udoskonalennia menedzhmentu turystskoho pidpriemstva [Quality management system as a tool for improving the management of a tourist enterprise]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 28. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-14>

УДК 338.48:006.83

JEL D81, L15, L83

Бессонова Анна Володимирівна, Ph.D., доцент кафедри туризму та економіки підприємства, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка». **Захарова Світлана Геннадіївна**, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри туризму та економіки підприємства, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка». **Бойко Зоя Володимирівна**, кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та економіки підприємства, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка». **Стандартизація та сертифікація як інструменти підвищення безпеки туристично-рекреаційної діяльності.**

У статті досліджено роль стандартизації та сертифікації як інструментів підвищення безпеки туристично-рекреаційної діяльності. Обґрунтовано необхідність інтеграції нормативних механізмів регулювання туристичних послуг із сучасними підходами до управління ризиками у сфері туризму. Проведено аналіз значення міжнародних і національних стандартів для формування системи безпечного функціонування туристичних підприємств та підвищення якості туристичного продукту. Розкрито особливості сертифікаційних процедур як механізму підтвердження відповідності туристичних послуг установленим вимогам безпеки та якості. Запропоновано інтегрований підхід до використання стандартизації та сертифікації у системі управління безпекою туристично-рекреаційної діяльності, що базується на ризик-орієнтованій моделі управління. Визначено перспективи удосконалення системи нормативного забезпечення безпеки туристичних послуг у контексті розвитку національного туристичного ринку.

Ключові слова: стандартизація, сертифікація, безпека туризму, туристично-рекреаційна діяльність, туристичні послуги, управління ризиками.

UDC 338.48:006.83

JEL D81, L15, L83

Anna Bessonova, Ph.D., Associate Professor at the Department of Tourism and Business Economics, Dnipro University of Technology. **Svitlana Zakharova**, Candidate of Public Administration, Associate Professor at the Department of Tourism and Business Economics, Dnipro University of Technology. **Zoia Boyko**, Candidate of Geographical Sciences, Associate Professor at the Department of Tourism and Business Economics, Dnipro University of Technology. **Standardization and certification as tools for improving the safety of tourism and recreational activities.**

The article examines the theoretical and practical aspects of using standardization and certification as tools to improve the safety of tourism and recreation activities. The relevance of the study is due to the need to form effective mechanisms for managing the safety of tourism services in the context of increasing mobility of tourist flows, increased competition in the tourism market and increased consumer demands for the quality and reliability of the tourism product. The purpose of the study is to theoretically substantiate the role of standardization and certification in the formation of the safety system of tourism and recreation activities and to determine the possibilities of their

integration into modern models of risk management of tourism enterprises. In the process of the study, general scientific methods of analysis and generalization, a systematic approach, methods of comparison and structuring were used, which allowed a comprehensive consideration of the mechanisms of regulatory regulation of the safety of tourism services. The work analyzes the importance of international standards of quality management, environmental management and risk management in the formation of a safe tourism environment. It is shown that standardization creates a regulatory basis for the functioning of tourism enterprises, establishing uniform requirements for the organization of tourism services, while certification provides confirmation of the compliance of enterprises with these requirements. It is determined that the combination of these tools contributes to increasing the transparency of the activities of tourism market entities, strengthening consumer trust and forming competitive advantages of tourist destinations. The article proposes an integrated approach to the use of standardization and certification in the safety management system of tourism and recreation activities, which involves combining regulatory regulation with procedures for identifying risks, their assessment, monitoring and continuous improvement of management systems. Such an approach allows to increase the efficiency of tourism process management and contributes to the formation of an adaptive safety system of tourism services.

Key words: standardization, certification, tourism safety, tourism and recreational activities, tourism services, risk management.